

**LIETUVOS RESPUBLIKOS PELNO MOKESČIO ĮSTATYMO NR. IX-675 2, 4, 12, 14,
30, 31, 55, 56¹ STRAIPSNIŲ, 3 PRIEDĖLIO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO
40² IR 56² STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto Įstatymo projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2, 4, 14, 30, 31, 55, 56¹ straipsnių, 3 priedėlio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 40² ir 56² straipsniais įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas) parengtas perkeliant ir įgyvendinant 2016 m. liepos 12 d. Tarybos direktyvos (ES) 2016/1164, kuria nustatomos kovos su mokesčių vengimo praktika, tiesiogiai veikiančia vidaus rinkos veikimą, taisyklės, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. gegužės 29 d. Tarybos direktyva (ES) 2017/952 (toliau kartu – Direktyva), nuostatas, reglamentuojančias persikėlimo apmokestinimą (angl. *Exit taxation*) ir nuostatas dėl mokestinės tvarkos neatitikimų (angl. *Hybrid mismatches*).

Įstatymo projektas parengtas taip pat atsižvelgiant ir į Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (toliau – EBPO) ir G20 valstybių vadovų patvirtinto projekto dėl Mokesčių bazės erozijos ir pelno perkėlimo (angl. *Base Erosion and Profit Shifting* – BEPS) 2 veiksmo ataskaitoje „Naudojimosi mokestinės tvarkos neatitikimais poveikio neutralizavimas“ (angl. *„Neutralising the Effects of Hybrid Mismatch Arrangements“*) ir papildomoje ataskaitoje „Naudojimosi filialų mokestinės tvarkos neatitikimais poveikio neutralizavimas“ (angl. *„Neutralising the Effects of Branch Mismatch Arrangements“*) pateiktas rekomendacijas mokestinės tvarkos neatitikimų srityje.

Taip pat Įstatymo projektu siūlomi pakeitimai, atsižvelgiant į Europos Sąjungos (toliau – ES) Teisingumo Teismo sprendimą byloje Nr. C-650/16.

Įstatymo projekto tikslai ir uždaviniai:

1) siekiant, kad įmonių pelnas būtų apmokestinamas ten, kur sukuriama vertė, užtikrinti, kad turto iškėlimo (perkėlimo) iš Lietuvos atvejais Lietuvoje būtų sumokamas mokestis nuo Lietuvoje sukurtos turto vertės, t. y. būtų apmokestinamas iškelto (perkėlimo) turto ekonominės vertės prieaugis. Tuo tikslu Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatyme nustatomos turto perkėlimo apmokestinimo taisyklės;

2) neutralizuoti skirtingų valstybių taikomų pelno apmokestinimo taisyklių skirtumų poveikį pelno mokesčio basei, nustatant valstybių mokestinės tvarkos neatitikimų neutralizavimo taisykles;

3) teisinio aiškumo tikslais patikslinti nuostolių, apskaičiuojamų taikant pelno mokesčio lengvatą įmonės pelnui, gaunamam įmonės veikloje panaudojus vykdant mokslinius tyrimus ir eksperimentinę veiklą sukurtus patentais apsaugotus išradimus, autorių teisėmis apsaugotas kompiuterių programas ar kitą Pelno mokesčio įstatyme nurodytą nematerialųjį turtą, atskaitymo ir perkėlimo kitiems apmokestinamųjų vienetų (toliau – vienetas) grupės vienetams tvarką;

4) siekiant suderinti Pelno mokesčio įstatymo nuostatas su ES Teisingumo Teismo praktika, patikslinti Pelno mokesčio įstatymo nuostatas dėl galimybės vienetui atskaityti jo nuolatinių buveinių, kurioms priskirtas pelnas apmokestinamas ne pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, kitoje valstybėje patirtus mokestinius nuostolius.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai ir rengėjai

Įstatymo projektą parengė Finansų ministerijos Mokesčių politikos departamento (direktorė – Jūratė Laurikėnaitė, tel. 239 0151) Tiesioginių mokesčių ir tarptautinio apmokestinimo skyriaus (vedėjas – Evaldas Putrimas, tel. 219 4476) patarėjas Vytenis Čepė (tel. 219 9324).

3. Dabartinis teisinis Įstatymo projekte aptartų teisinių santykių reglamentavimas

Šiuo metu iš Lietuvos perkeliama turto vertės prieaugis apmokestinamas pelno mokesčiu tik reorganizavimo atveju, t. y., kai Lietuvos vienetas baigia veiklą Lietuvos Respublikoje, taikomos Pelno mokesčio įstatymo 41 straipsnio 3 dalies nuostatos, pagal kurias Pelno mokesčio įstatyme nustatytos reorganizavimo apmokestinimo taisyklės, kai įsigyjantysis vienetas yra ES rezidentas mokesčių tikslais, netaikomos (turto perleidimas apmokestinamas) tuo atveju, jeigu po reorganizavimo ar veiklos perleidimo užsienio vienetas gauto turto, teisių ir pareigų pagrindu toliau nebevykdo veiklos per nuolatinę buveinę Lietuvos Respublikoje.

Pelno mokesčio įstatyme yra nustatytos nuostatos tik dėl dviejų mokestinės tvarkos neatitikimų neutralizavimo:

1) dėl skirtingo finansinės priemonės traktavimo (kai viena valstybė finansinę priemonę laiko skolos, o kita – nuosavybės finansine priemone) – Pelno mokesčio įstatymo 35 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad iš užsienio vienetų gaunamų dividendų apmokestinimo išimties netaikomos dividendams, kuriais užsienio vienetai sumažina pelną, apmokestinamą pelno mokesčiu ar jam tapačiu mokesčiu;

2) dėl skirtingo nuolatinės buveinės traktavimo, dėl kurio atsiranda pajamų neapmokestinimas šaltinio valstybėje, jų neįtraukiant į pajamas pagrindinės buveinės rezidavimo valstybėje, – taikoma bendroji pelno apmokestinimo taisyklė, nustatyta Pelno mokesčio įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje, pagal kurią Lietuvos vieneto mokesčio bazė yra visos Lietuvos Respublikoje ir užsienio valstybėse uždirbtos pajamos, kurių šaltinis yra Lietuvos Respublikoje ir ne Lietuvos Respublikoje. Per Lietuvos vieneto nuolatinės buveinės, esančias Europos ekonominės erdvės (toliau – EEE) valstybėse arba valstybėse, su kuriomis Lietuvos Respublika yra sudariusi ir taiko dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartis, vykdomos veiklos pajamos nepriskiriamos Lietuvos vieneto mokesčio basei, jeigu per šias nuolatinės buveinės vykdomos veiklos pajamos nustatyta tvarka apmokestinamos pelno mokesčiu ar jam tapačiu mokesčiu tose valstybėse.

Šiuo metu pagal Pelno mokesčio įstatymą nuostoliai, patirti dėl turto naudojimo, pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės, apskaičiuoti pagal Pelno mokesčio įstatymo 5 straipsnio 9 dalyje nustatytą formulę, perkeliama į kitus mokestinius metus, tačiau dengiami tik pagal Pelno mokesčio įstatymo 5 straipsnio 9 dalyje nustatytą formulę apskaičiuoto apmokestinamojo pelno dalimi.

Pagal Pelno mokesčio įstatymo nuostatas susijusiais asmenimis, be kita ko, laikomi asmenys, jei bet kurią ataskaitinio mokestinio laikotarpio arba mokestinio laikotarpio, buvusio prieš ataskaitinį mokestinį laikotarpį, dieną jie yra:

- vienetas ir kito vieneto dalyviai, jei tie vienetai sudaro vieną vienetų grupę;
- vienetas ir kito vieneto dalyvių arba valdymo organų narių giminaičiai, jei tie apmokestinamieji vienetai sudaro vieną vienetų grupę;
- du vienetai, jei vienas jų tiesiogiai ar netiesiogiai (per vieną ar kelis vienetus ar fizinius asmenis) valdo daugiau kaip 25 procentus kito akcijų (dalių, pajų) arba turi teises į daugiau kaip 25 procentus visų kito iš jų sprendžiamųjų balsų, arba yra įsipareigojęs derinti savo veiklos sprendimus su kitu vienetu, arba yra įsipareigojęs atsakyti už kito prievolių tretiesiems asmenims įvykdymą, arba tam kitam vienetui yra įsipareigojęs perduoti visą arba dalį pelno ar suteikęs teisę naudoti daugiau kaip 25 procentus savo turto;
- du vienetai, jei tie patys dalyviai ar jų giminaičiai tiesiogiai ar netiesiogiai valdo 25 procentus akcijų (dalių, pajų) kiekviename iš jų;
- vienetas ir jo nuolatinė buveinė.

Šiuo metu pagal Pelno mokesčio įstatymo nuostatas vienetui nesuteikiama galimybė atskaityti jo nuolatinės buveinės kitoje valstybėje patirtus nuostolius, atitinkamai nėra nustatyta vieneto nuolatinės buveinės, kurios pajamos nepriskiriamos Lietuvos vieneto mokesčio basei, mokestinių nuostolių perdavimo ir atskaitymo tvarka. ES Teisingumo Teismas 2018 m. birželio 12 d. priėmė sprendimą byloje Nr. C-650/16, kuriame išaiškinta, kad draudžiami tokie valstybės narės teisės aktai, pagal kuriuos bendrovei rezidentei nesuteikiama galimybė iš jos

apmokestinamojo pelno atskaityti kitoje valstybėje narėje esančios nuolatinės buveinės patirtus nuostolius, nors, pirma, ši bendrovė išnaudojo visas valstybės narės, kurioje yra ši buveinė, teisėje siūlomas galimybes atskaityti šiuos nuostolius ir, antra, ji nustojo iš šios buveinės gauti bet kokių pajamų, t. y. nebeliko jokios galimybės, kad į minėtus nuostolius galės būti atsižvelgta minėtoje valstybėje narėje.

4. Naujos teisinio reglamentavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Pelno mokesčio įstatymo projektu, atsižvelgiant į Direktyvos nuostatas, siūloma nustatyti *turto perkėlimo apmokestinimo taisyklės*. Turto perkėlimu siūloma laikyti operaciją, kai vieneto turtas, naudojamas vieneto Lietuvos Respublikoje vykdomai veiklai, perkeliamas į užsienio valstybę ir pradedamas naudoti to vieneto užsienio valstybėje vykdomai veiklai.

Turto perkėlimo apmokestinimo taisyklės būtų taikomos šiais atvejais:

1) Lietuvos vienetas priskiria turtą užsienio valstybėje per nuolatinę buveinę vykdomai veiklai, o turto savininkas nesikeičia;

2) užsienio vienetas, vykdamas veiklą Lietuvos Respublikoje per nuolatinę buveinę, priskiria turtą savo vykdomai veiklai kitoje užsienio valstybėje, o turto savininkas nesikeičia;

3) Lietuvos vienetas perkelia Lietuvos Respublikoje vykdomą veiklą į užsienio valstybę, išskyrus atvejus, kai turtas, kuris buvo naudojamas Lietuvos Respublikoje vykdomai veiklai, toliau naudojamas užsienio vieneto per nuolatinę buveinę vykdomai veiklai Lietuvos Respublikoje;

4) užsienio vienetas, vykdamas veiklą Lietuvos Respublikoje per nuolatinę buveinę, perkelia Lietuvos Respublikoje vykdomą veiklą į užsienio valstybę.

Siūloma pajamas iš turto perkėlimo apskaičiuoti tokiu pačiu principu, kaip ir pajamas iš turto pardavimo ar kitokio perleidimo, t. y. turto perkėlimo momentu būtų pripažįstamos turto vertės padidėjimo pajamos, kurias sudarytų perkeltos turto tikrosios rinkos kainos perkėlimo momentu ir įsigijimo kainos skirtumas. Jeigu perkeliamas vieneto turtas, kurio nusidėvėjimas arba amortizacija buvo skaičiuojami pelno mokesčiui apskaičiuoti, apskaičiuojant turto vertės padidėjimo pajamas, to turto įsigijimo kaina mažinama jo nusidėvėjimo ar amortizacijos suma, įtraukta į ribojamų dydžių leidžiamus atskaitymus.

Siekiant suderinamumo su ES teise, mokesčių mokėtojams suteikiama teisė pajamas iš turto perkėlimo į mokesčių bazę įtraukti dalimis per 5 metus. Siekiant išvengti piktnaudžiavimo atvejų dėl pajamų išdėstymo dalimis neapibrėžtumo ir siekiant užtikrinti vienodas sąlygas visiems mokesčių mokėtojams, pasirinkusiems išdėstyti pajamas iš turto perkėlimo dalimis, siūloma nustatyti, kad pajamos išdėstomos lygiomis dalimis per 5 metų laikotarpį, skaičiuojant nuo turto perkėlimo pradžios. Pajamų išdėstymas dalimis nutraukiamas ir likusi neįtraukta pajamų dalis įtraukiama į to mokesčio laikotarpio pajamas, kai paaiškėja, kad:

1) perkeltas turtas yra parduodamas ar kitaip perleidžiamas nuosavybėn arba

2) perkeltas turtas per 5 metus nuo jo perkėlimo perkeliamas į ne Europos ekonominės erdvės valstybę arba Europos ekonominės erdvės valstybę, su kuria Lietuvos Respublika arba Europos Sąjunga nėra sudariusi susitarimo dėl savitarpio pagalbos išieškant mokesčius, kuri yra lygiavertė 2010 m. kovo 16 d. Tarybos direktyvoje 2010/24/ES dėl savitarpio pagalbos vykdant reikalavimus, susijusius su mokesčiais, muitais ir kitomis priemonėmis, numatyta savitarpio pagalba, arba

3) vienetai pradėta bankroto arba likvidavimo procedūra, arba

4) vienetas neįvykdo pelno mokesčio prievolių per 12 mėnesių nuo Pelno mokesčio įstatymo 53 straipsnyje nustatytų pelno mokesčio sumokėjimo terminų.

Turto perkėlimo apmokestinimo taisyklės netaikomos tais atvejais, kai perkėlimas yra laikinas, t. y. trumpesnis kaip 12 mėnesių laikotarpiai, tačiau tik tais atvejais, kai turtas perkeliamas vertybiniais popieriais finansuoti arba kaip užstatas, arba siekiant įvykdyti kapitalo reikalavimus dėl rizikos ribojimo, arba likvidumo valdymo tikslais.

Siekiant išvengti galimo dvigubo apmokestinimo, tais atvejais, kai turtas būtų perkeltas iš užsienio valstybės į Lietuvos Respubliką, Lietuvos Respublikoje apskaičiuojant pelno mokesť

tokio turto įsigijimo kaina būtų laikoma jo tikroji rinkos kaina, pripažinta turto perkėlimo į Lietuvos Respubliką momentu.

Siekiant įgyvendinti Direktyvos nuostatas, pagal kurias visas perkeliamas turtas (Lietuvoje sukurta turto vertė) perkėlimo momentu turi būti apmokestinamas, Įstatymo projektu siūloma turto perkėlimo atvejais pelno mokesčio lengvatos nebetaikyti akcijų perleidimui.

Įstatymo projektu, atsižvelgiant į Direktyvos nuostatas ir EBPO rekomendacijas, taip pat siūloma nustatyti *mokestinės tvarkos neatitikimų neutralizavimo taisykles*. Pelno mokesčio įstatyme siūloma nustatyti mokestinės tvarkos neatitikimų neutralizavimo principus ir taisykles, o mokestinės tvarkos neatitikimų pavyzdžių aprašą patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministras.

Mokestinės tvarkos neatitikimu siūloma laikyti situaciją, kai dėl skirtingo finansinių priemonių, pagal jas atliktų mokėjimų ar jų perleidimo kvalifikavimo, taip pat vienetų, nuolatinių buveinių ar joms priskiriamų pajamų (sąnaudų) teisinio reglamentavimo ar traktavimo mokesčių tikslais skirtingose valstybėse įvyksta:

a) dvigubas mokėjimo sumos atskaitymas – asocijuotų asmenų arba pagal struktūrinį susitarimą atlikto mokėjimo suma atskaitoma iš pajamų dviejose valstybėse arba

b) įvyksta mokėjimo sumos atskaitymas, bet mokėjimo suma neištraukiama į apmokestinamąsias pajamas – asocijuotų asmenų arba pagal struktūrinį susitarimą atlikto mokėjimo suma vienoje valstybėje atskaitoma iš pajamų, o kitoje – neištraukiama į apmokestinamąsias pajamas. Mokestinės tvarkos neatitikimų pavyzdžiai pateikiami priede.

Atsižvelgiant į skirtingose valstybėse taikomas skirtingas pajamų pripažinimo taisykles ir mokėjimams pagal finansines priemones taikomas įvairaus pobūdžio pelno mokesčio lengvatas, siūloma mokėjimo pagal finansines priemones ar jų perleidimą sumą nelaikyti įtraukta į apmokestinamąsias pajamas, jeigu tokiam mokėjimui taikoma bet kokia pelno mokesčio ar jam tapataus mokesčio lengvata vien tik dėl to, kaip tas mokėjimas kvalifikuojamas pagal mokėjimo gavėjo valstybės teisės aktus, išskyrus atvejus, kai:

– mokėjimo gavėjas įtraukia mokėjimo sumą į mokestinio laikotarpio, prasidedančio per 12 mėnesių nuo mokėjimą atlikusio vieneto mokestinio laikotarpio pabaigos, apmokestinamąsias pajamas, arba

– galima pagrįstai tikėtis, kad mokėjimo gavėjas įtrauks mokėjimo sumą į būsimą mokestinio laikotarpio apmokestinamąsias pajamas, o mokėjimo sąlygos yra tokios, dėl kurių susitartų neasocijuoti asmenys.

Tai reiškia, kad mokestinės tvarkos neatitikimas dėl mokėjimo pagal finansinę priemonę gali atsirasti tik dėl pačios finansinės priemonės arba pagal ją atlikto mokėjimo kvalifikavimo skirtumų, bet ne dėl paties mokesčio mokėtojo mokestinio statuso.

Siekiant išvengti dvigubo apmokestinimo atvejų, kai mokėjimus atlieka skaidrus vienetas (vienetas, kuris nelaikomas pelno mokesčio mokėtoju, nes jo pajamos ir išlaidos priskiriamos kitiems asmenims) ar mokėjimas atliekamas tarp vieneto ir jo nuolatinės buveinės arba to paties vieneto kelių nuolatinių buveinių, o mokėjimas nepripažįstamas mokėjimo gavėjo valstybėje, siūloma mokestinės tvarkos neatitikimą pripažinti tik tiek, kiek to mokėjimo suma atskaitoma iš pajamų, kurios pajamomis nelaikomos mokėjimo gavėjo valstybėje.

Atsižvelgiant į tai, kad mokestinės tvarkos neatitikimai pagal Direktyvą gali atsirasti ir tarp to paties vieneto dviejų ar daugiau nuolatinių buveinių skirtingose valstybėse, siūloma teisinio aiškumo tikslais *papildyti Pelno mokesčio įstatyme apibrėžtą susijusių asmenų sąvoką* – nustatyti, kad susijusiais asmenimis laikomi vienetas ir kito vieneto nuolatinė buveinė, jei tie vienetai sudaro vieną vienetų grupę, taip pat vieneto nuolatinės buveinės, vieneto nuolatinė buveinė ir kito vieneto nuolatinė buveinė, jei tie vienetai sudaro vieną vienetų grupę. Taip pat, siekiant užtikrinti minimalų Direktyvoje apibrėžtos susijusių asmenų sąvokos įgyvendinimą nacionalinėje teisėje, patikslinamas susijusių asmenų apibrėžtyje nustatytas akcijų (dalių, pajų) valdymo reikalavimas procentine išraiška, įtraukiant ir 25 proc. akcijų valdymą. Be šių pakeitimų, atsižvelgiant į praktikoje kylančius sąvokos taikymo sunkumus (dėl plačios apimtys net ir minimalios rizikos atvejais mokesčių mokėtojai ir mokesčių administratorius susiduria su

nepagrįstai didele administracine našta), susijusių asmenų sąvoka tikslinama – nustatoma, kad vienetas ir kito vieneto, jei tie vienetai sudaro vieną vienetų grupę, dalyviai ir jų giminaičiai laikomi susijusiais, jei tie dalyviai turi 25 proc. ar daugiau akcijų (pajų, dalių) tame kitame vienete.

Struktūriniu susitarimu siūloma laikyti susitarimą, kurio sąlygoms poveikį turi mokestinės tvarkos neatitikimas ir pagal jį gaunama mokestinė nauda, arba susitarimą, kuriuo siekiama, kad atsirastų mokestinės tvarkos neatitikimo pasekmės, išskyrus atvejus, kai negalima pagrįstai manyti, kad vienetas, sudarydamas susitarimą, žinojo apie galimybę pasinaudoti mokestinės tvarkos neatitikimu, ir iš šio susitarimo negauna jokios mokestinės naudos.

Pelno mokesčio įstatyme, atsižvelgiant į mokestinės tvarkos neatitikimo pobūdį, įtvirtinamos šios mokestinės tvarkos neatitikimus neutralizuojančios taisyklės:

1) Pagrindinės taisyklės (taikomos daugumai mokestinės tvarkos neatitikimų dėl skirtingo finansinių priemonių, pagal jas atliktų mokėjimų ar jų perleidimo kvalifikavimo, taip pat vienetų, nuolatinių buveinių ar joms priskiriamų pajamų (sąnaudų) teisinio reglamentavimo ar traktavimo):

a) pirminė taisyklė – mokestinės tvarkos neatitikimo, kurio pasekmė yra mokėjimo sumos atskaitymas vienoje valstybėje, kai mokėjimo suma neįtraukiama į apmokestinamąsias pajamas kitoje valstybėje, atveju vieneto atlikto mokėjimo suma priskiriama neleidžiamiesiems atskaitymams;

b) apsauginė taisyklė – į vieneto pelno mokesčio bazę įtraukiama gauta bet kokio mokėjimo suma, kuri esant mokestinės tvarkos neatitikimui atskaitoma mokėjimo šaltinio valstybėje, tačiau nelaikoma pajamomis taikant Pelno mokesčio įstatymo nuostatas. Ši taisyklė nebūtų taikoma tais atvejais, kai mokestinės tvarkos neatitikimas yra susijęs su nuolatinės buveinės ar jai priskiriamų pajamų (sąnaudų) teisinio reglamentavimo ar traktavimo skirtumais, taip sumažinant taisyklės taikymo kompleksiskumą;

c) dvigubo atskaitymo panaikinimo taisyklė – mokestinės tvarkos neatitikimo, kurio pasekmė yra dvigubas mokėjimo sumos atskaitymas dviejose valstybėse, atveju neleidžiamiesiems atskaitymams priskiriamas vieneto mokėjimas, kurio suma atskaitoma iš pajamų užsienio valstybėje. Siekiant išvengti dvigubo apmokestinimo atvejų, kai mokėjimo sumos skirtingose valstybėse ne tik atskaitomos, bet ir įtraukiamos į pajamas du kartus, siūloma nustatyti, kad pagal šią taisyklę neleidžiamiesiems atskaitymams priskirta mokėjimo suma sumažinama dėl mokestinės tvarkos neatitikimo į apmokestinamąsias pajamas dvigubai (dviejose valstybėse) įtrauktų pajamų suma. Likusi dėl mokestinės tvarkos neatitikimo neatskaityta mokėjimo suma perkeliama į kitus mokestinius laikotarpius ir mažina tais kitais mokestiniais laikotarpiais į apmokestinamąsias pajamas dvigubai įtrauktų pajamų sumą.

2) Specialiosios taisyklės (taikomos tik tam tikrais mokestinės tvarkos neatitikimų atvejais):

a) dvigubo rezidavimo taisyklė – tuo atveju, kai Lietuvos vienetas tuo pačiu metu laikomas pelno mokesčio ar jam tapataus mokesčio mokėtoju vienoje ar keliuose kitose užsienio valstybėse ir dėl šios priežasties Lietuvos vieneto atliekamo mokėjimo suma atskaitoma iš pajamų dviejose ar daugiau valstybių, tokio Lietuvos vieneto atlikto mokėjimo suma priskiriama neleidžiamiesiems atskaitymams. Siekiant išvengti dvigubo apmokestinimo atvejų, ši nuostata būtų taikoma tik tuo atveju, jeigu vieneto atliekamo mokėjimo suma atskaitoma iš pajamų, kurios pajamomis nelaikomos bet kurioje kitoje valstybėje, kurioje Lietuvos vienetas laikomas pelno mokesčio ar jam tapataus mokesčio mokėtoju. Jeigu Lietuvos vienetas tuo pačiu metu laikomas pelno mokesčio ar jam tapataus mokesčio mokėtoju valstybėje, su kuria Lietuvos Respublika yra sudariusi ir taiko dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartį, šios dalies nuostatos taikomos tik tuo atveju, jeigu pagal dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartį su ta valstybe Lietuvos vienetas laikomas pelno mokesčio ar jam tapataus mokesčio mokėtoju toje kitoje valstybėje;

b) importuoti mokestinės tvarkos neatitikimai – vieneto mokėjimas, kuriuo tiesiogiai arba netiesiogiai, sudarant asocijuotų asmenų tarpusavio sandorį ar kelis sandorius, arba pagal struktūrinį susitarimą finansuojamos kitoje valstybėje atskaitomos išlaidos, sudarančios sąlygas

mokestinės tvarkos neatitikimui, priskiriamas neleidžiamais atskaitymams, išskyrus atvejus, kai vienoje iš valstybių, susijusių su sandoriu ar keliais sandoriais, panaikinamos mokestinės tvarkos neatitikimo pasekmės, neleidžiant atskaityti mokėjimo sumos arba ją įtraukiant į apmokestinamąsias pajamas;

c) užsienyje sumokėto mokesčio atskaitymo ribojimo taisyklė esant mokestinės tvarkos neatitikimui dėl finansinės priemonės perleidimo – tais atvejais, kai mokestinės tvarkos neatitikimu dėl finansinės priemonės perleidimo pasinaudojama, siekiant daugiau nei vienoje valstybėje atskaityti užsienio valstybėje nuo mokėjimo sumos, gautos pagal perleistą finansinę priemonę, sumokėtą pelno mokestį ar jam tapatų mokestį, atskaitoma pelno mokesčio, sumokėto užsienio valstybėje, suma negali viršyti nuo apmokestinamojo pelno, susijusio su tokiu mokėjimu, pagal Perno mokesčio įstatymą apskaičiuotos pelno mokesčio sumos. Finansine priemone siūloma laikyti priemonę, lemiančią finansavimo (lėšų skolinimo) arba nuosavybės vertybinių popierių grąžą, įskaitant išvestines finansines priemones. Mokestinės tvarkos neatitikimu dėl finansinės priemonės perleidimo siūloma laikyti situaciją, kai su perleista finansine priemone susijusi grąža mokesčių tikslais laikoma vienu metu gauta daugiau kaip vienos to susitarimo šalies.

Įstatymo projektu teisinio aiškumo tikslais taip pat siūloma *patikslinti nuostolių, patirtų dėl turto naudojimo, pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės, apskaičiuotų pagal Perno mokesčio įstatymo 5 straipsnio 9 dalyje nustatytą formulę, atskaitymo ir perkėlimo kitiems vienetų grupės vienetams tvarką*. Siūloma Perno mokesčio įstatymo 30 straipsnio 4 dalies pakeitimais aiškiai nustatyti, kad apribojimas, jog atskaitoma nuostolių suma negali būti didesnė kaip 70 procentų mokesčio mokėtojo mokestinio laikotarpio pajamų, taikomas tik įprastinės veiklos nuostoliams. Atsižvelgiant į tai, nuostoliai, patirti dėl turto naudojimo, pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės, apskaičiuoti pagal Perno mokesčio įstatymo 5 straipsnio 9 dalyje nustatytą formulę, gali būti perkelti į kitus mokestinius laikotarpius neribotai, tačiau gali būti dengiami tik pagal Perno mokesčio įstatymo 5 straipsnio 9 dalyje nustatytą formulę apskaičiuoto apmokestinamojo pelno dalimi. Išlaikant teisinio reguliavimo nuoseklumą, kartu siūloma patikslinti ir nuostolių tarp vienetų grupės vienetų perkėlimo sąlygas, aiškiai nustatant, kad kitam vienetų grupės vienetui perduotų mokestinių nuostolių, patirtų dėl turto naudojimo, pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės ir apskaičiuotų pagal šio Įstatymo 5 straipsnio 9 dalyje nustatytą formulę, suma gali būti sumažinta tik pagal šio Įstatymo 5 straipsnio 9 dalyje nustatytą formulę apskaičiuoto apmokestinamojo pelno suma.

Įstatymo projektu, atsižvelgiant į ES Teisingumo Teismo sprendimą byloje Nr. C-650/16, siūloma *sudaryti galimybes Lietuvos vieneto nuolatinėms buveinėms perduoti nuostolius ir atskaityti juos iš Lietuvos vieneto pajamų*, jeigu yra visos šios sąlygos: nuolatinė buveinė yra ES valstybėje narėje, toje valstybėje nuolatinėi buveinei priskirtas pelnas apmokestinamas ES valstybėje narėje Direktyvos 90/434/EB 3 straipsnio c punkte nustatytu mokesčiu, yra išnaudotos visos galimybės atskaityti nuostolius valstybėje, kurioje yra nuostolius perduodanti nuolatinė buveinė (pvz., nuolatinė buveinė baigia veiklą toje užsienio valstybėje ir (arba) suėjo tos užsienio valstybės nacionaliniuose teisės aktuose nustatyti nuostolių perkėlimo terminai ir (arba) tos užsienio valstybės nacionaliniai teisės aktai nesuteikia galimybės perkelti nuostolių ir arba kt.), ir nuolatinės buveinės perduodami mokestiniai nuostoliai yra apskaičiuoti (perskaičiuoti) pagal Perno mokesčio įstatymo nuostatas. Atsižvelgiant į tai, kartu atsisakoma Perno mokesčio įstatymo 30 straipsnio 6 dalyje esančios nuostatos, pagal kurią Lietuvos vieneto nuolatinių buveinių, laikomų mokesčių mokėtojais ne pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, mokestinio laikotarpio nuostolių negalima perkelti.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Atsižvelgiant į tai, kad prieš mokesčių piktnaudžiavimą nukreiptas taisyklės tuo pačiu metu turi įgyvendinti visos ES valstybės narės, taip pat dalį taisyklių jau turi arba šiuo metu

įgyvendina ir daugelis EBPO valstybių narių, neigiamų pasekmių Lietuvos konkurencingumui nenumatoma.

Dėl kompleksinių mokestinės tvarkos neatitikimų neutralizavimo taisyklių įtvirtinimo Pelno mokesčio įstatyme ir jo įgyvendinamajame teisės akte galimai padidės administracinė našta mokesčių administratoriui ir mokesčių mokėtojams.

6. Galima priimto įstatymo įtaka kriminogeninei situacijai, korupcijai
Įtakos kriminogeninei situacijai, korupcijai nenumatoma.

7. Galima priimto įstatymo įtaka verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Kompleksinės mokestinės tvarkos neatitikimų neutralizavimo taisyklės sudarys sąlygas kuo visapusiškiau neutralizuoti mokestinius neatitikimus, kurie atsiranda vykstant skirtingų valstybių pelno mokesčio sistemų sąveikai, tokiu būdu užkertant kelią agresyviai mokesčių planavimui, kuris suteikia nepagrįstus konkurencinius pranašumus, ir kartu sudarant vienodas apmokestinimo sąlygas visiems mokesčių mokėtojams.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, galiojantys teisės aktai, kuriuos būtina pakeisti ar panaikinti, priėmus teikiamą Įstatymo projektą

Priėmus Įstatymo projektą, kitų teisės aktų keisti nereikės.

9. Įstatymo projekto atitiktis Valstybinės kalbos, Įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymų reikalavimams ir bendrinės lietuvių kalbos normoms, sąvokų ir terminų įvertinimas

Įstatymo projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai derinami Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

10. Įstatymo projekto atitikimas Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisei

Įstatymo projektas neprieštarauja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir ES dokumentams.

11. Įstatymui įgyvendinti reikalingi įgyvendinamieji teisės aktai, šių aktų rengėjai

Priėmus Įstatymo projektą, Lietuvos Respublikos finansų ministras tvirtins mokestinės tvarkos neatitikimų pavyzdžių aprašą.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų pareikalaus ar leis sutaupyti įstatymo įgyvendinimas

Priėmus Įstatymo projektą, numatomas neutralus poveikis valstybės biudžeto pajamoms.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

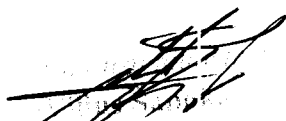
Įstatymo projekto rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

14. Reikšminiai Įstatymo projekto žodžiai

„Mokestinės tvarkos neatitikimas“, „nuolatinė buveinė“, „turto perkėlimas“, „nuostoliai“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.

2015-10-28